

Vi græd og græd i skolen

Datteraf kaptajnen ser tilbage på Agda-tragedien

Af Hans J. Ehrhardt

ENDELAVE - Vi sad i skolen og græd og græd. Men midt i tragedien med »Agda« oplevede vi, at øen rykkede tættere sammen. Der var et sammenhold uden sidestykke.

Anne Margrethe Gade Mikkelsen, født Mortensen, var 11 år - og datter af kaptajnen på »Agda«, Carl Edvard Mortensen - da hendes far pludselig forsvandt fra hende, da »Agda« og alle ombord den 15. januar 1944 blev revet bort af en mine-sprængning.

- Kendte risikoen

- Min far kendte risikoen. Han var med, da skibet »Horsens« på et tidspunkt før Adga-katastrofen blev berørt af en mine-eksplosion ved Samsø.

- Minen sprang i skibets kølvand, og derfor slap »Horsens« for skader.

- Far vidste, at hvis en sådan eksplosion indtraf i farvandet ved Endelave,

Disse mennesker nogle af dem, der mistede pårørende ved »Agda«-katastrofen - fra venstre Inger Hansen, Ejvind Zederkof Hansen, Laura Pedersen, Kirsten Jensen, Ingrid Carstens og Anne Margrethe Gade Mikkelsen. De var alle med ved højtideligheden ved mindestenen på Endelave. (Foto: Lars Juul)

ville den blive endda meget voldsom. "Den bliver kraftig", sagde han, fordi den ringe vanddybde ville presse trykket fra eksplosionen opad. Og det var netop, hvad der skete for »Ada«.

- Mor horte

i udbrød hun: Det var »Agda«. Hun vidste, at min far ofte havde lagt mærke til, hvilken rute flyverne fulgte, og hun matte derfor

leve med frygten for, hvad der kunne ske.

Eksistens truet

- Samtidig med, at vores kære far blev revet væk var familiens eksistensgrundlag også truet. Havde vi vidst, at krigen sluttede et år efter, havde det måske ikke været så slemt, men vi stod foran år med smalle kår. Først i 1947

kom der en erstatning til mor.

- Vi var tre små piger på 11, ni og tre år. Midt i den menneskelige tragedie vidste ingen, hvordan vi skulle klare os. Det var forfærdeligt midt i alt det andet.

Rykkede sammen

- Men midt i krisen oplevede vi også, at øens befolkning rykkede tættere

sammen. Der blev et sammenhold, som jeg aldrig har oplevet andre steder siden hen.

- Øen har til enhver tid måttet leve med havet som en partner, det har ingen kunnet ændre på, siger Anne Margrethe Gade Mikkelsen.

Tidligere landpostbud Ejvind Zederkof Hansen mistede en lillebror ved forliset:

Vi har måttet lære at leve med det, det er klart. Men der har til stadighed været talt om ulykken i alle de 50 år. Ingen af os, der oplevede det dengang, glemmer det nogensinde.

- Ulykken skete kun dage efter tragedien med digteren og præsten Kaj Munk. Det var voldsomme begivenheder på meget kort tid, siger Ejvind Zederkof Hansen.

Han var tæt på også at miste sin mor. Moderen havde været i Horsens med sønnen Poul for at købe konfirmationstøj, og de skulle begge hjem med »Agda«.

Men i sidste øjeblik ombestemte hun sig og tog i stedet til Løsning for at besøge en bror, hun ikke havde set længe.

Ejvinds lillebror, Poul, tog derfor alene med båden tilbage - men kom aldrig tilbage.